

Deltidsbrandmän om sitt jobb

En gång brann det på jobbet. Jag var sjukskriven och fick inte rycka ut men kunde stå utanför och vägleda rökdykarna via radio. De kunde snabbt lokalisera och släcka branden. Annars hade kanske hela måleriavdelningen brunnit ner.

**DICK WILSON,
STORUMAN, SÖDRA LAPPLAND**

Vi kan informera arbetskamraterna om brandskydd och berätta vad som kan göras för att hindra brand.

LENA JAKOBSSON, NYBRO, SMÅLAND

Företagen har väldig nytta av oss. Vi vet hur vi ska göra vid brand och andra tillbud och vi behåller lugnet.

**LARS-ERIK SÖDERBERG,
LÅNGSHYTTAN, DALARNA**

Arbetsplatserna är sällan säkra. Saker står på fel ställen. Sådant ser vi. Den som har en deltidbrandman anställd får mycket gratis.

NICLAS ERICSSON, STAFFANSTORP, SKÅNE

Jag vill hjälpa människor

FOTO ROLF LIND

Kunskaperna en tillgång för företaget

Arbetsgivare om deltidbrandmän

Deltidsbrandmännen tillför ny kunskap i arbetslagen. De fungerar som bollplank för övrig personal när det gäller vad man ska göra vid larm och liknande. Det känns tryggt att ha dem.

**KJERSTI BLIX, OMRÅDESCHEF,
BERGS KOMMUN I JÄMTLAND**

Vi har en lång tradition med deltidbrandmän på företaget. De har höjt kompetensen hos alla medarbetare när det gäller säkerhetstänkande och inställning till brandskydd.

**GÖRAN NERPIN, PERSONALCHEF
PÅ STÅLFÖRETAGET OUTOKUMPU,
LÅNGSHYTTAN, DALARNA**

Den stora nyttan är att vi har personal som vet hur man ska agera om det blir brand och som känner lokalerna utan och innan. För bygden är det viktigt att det finns en deltidbrandkår. För företaget är det fördelaktigt att ha nära till brandstationen, inte minst för brandförsäkringens skull.

**LENA CARLSSON, VD
FÖR ERIK KARLSSON SÅG &
HYVLERI AB, GLAVA, VÄRMLAND**

FOTO DUNCAN KEMP

Karl-Johan Svensson, deltidbrandman i Rockneby norr om Kalmar:

- Jag blev deltidbrandman för att kunna hjälpa folk i nöd. Här i bygden är det oerhört viktigt att räddningen finns på nära håll om olyckan skulle vara framme.

- Jag tror att vi deltidbrandmän är väldigt nyttiga personer. Förutom det vi gör i tjänsten, så vet vi hur vi ska agera när det händer något både på jobbet och på fritiden. Vi har sjukvårdsutbildning och vi är

tränade att handla snabbt. Dessutom ber kompisarna om råd, till exempel när de ska köpa brandsläckare.

- Efter utbildningen har mitt säkerhetstänkande blivit ett helt annat, vilket både familjen och arbetsgivaren har nytta av. På jobbet är det nu tal om att jag ska ansvara för brandskyddet inom mitt block. Det har jag kompetens för.

Conny Olofsson, chef för Storumans Bil & El:

- Vi har två deltidbrandmän på företaget. För oss innebär det bara fördelar. De ser med andra ögon än vi andra vad som kan göras för att minska risken för brand och andra olyckor. De har också en bra utbildning i första hjälpen som kan vara betydelsefull om något skulle hända.

- Förutom att deltidbrandmännen har en bra grundutbildning får de hela tiden

information om nyheter och annat inom brandskydd från Räddningsverket. Det får vi också nytta av. En av deltidbrandmännen har fått ta ansvar för allt som gäller kemikaliehantering. Det handlar till exempel om ansökan och annat juridiskt runt detta.

- Det är få utryckningar under arbetstid, så vår verksamhet störs inte av att vi har deltidbrandmän.

Deltidsbrandmannens uppdrag

En deltidbrandman har beredskap vissa veckor, oftast var fjärde vecka. Det varierar från kommun till kommun.

Under beredskapsveckan ska brandmannen vara tillgänglig dygnet runt. När larmet går ska han eller hon vara klar för utryckning på brandstationen, vanligen inom fem minuter.

Räddningstjänsten betalar deltidbrandmannen för den tid som går åt till utryckningar, övningar och utbildning. Dessutom får deltidbrandmannen beredskapsersättning.

Så blir man deltidbrandman

Deltidsbrandmännen är anställda av kommunens räddningstjänst. De brukar rekryteras via annonsering. De som anställs ska vara friska och ha god kondition.

För att bli deltidbrandman måste man ha tillstånd av sin huvudarbetsgivare.

Brandskydd är företagets ansvar

Fastighetsägare, företag och organisationer har det yttersta ansvaret för sitt brandskydd. Det är en följd av lagen om skydd mot olyckor som gäller sedan 1/1 2004.

Lagen innebär bland annat följande för företag och andra arbetsgivare:

- Skyldighet att ha utrustning för livräddning vid brand samt göra vad som behövs för att förhindra brand.
- Ett systematiskt brandskyddsarbete bör bedrivas.
- En skriftlig redogörelse för brandskyddet ska göras för byggnader eller anläggningar där konsekvenserna av en brand kan bli särskilt stora.

Dessutom kräver arbetsmiljölagen att det ska finnas en brandskyddsansvarig på varje arbetsplats och att personalen ska utbildas i brandskydd.

Fakta om deltidbrandmän

ANTAL: ca 11 000

VARAV KVINNOR: ca 250

ANDEL UTRYCKNINGAR VARDAGAR

KL. 7.00-17.00: 44 procent

ANDEL UTRYCKNINGAR KL. 17.00-7.00:

38 procent

ANDEL UTRYCKNINGAR HELGDAGAR

KL. 7.00-17.00: 18 procent

Ny utbildning

Sedan 2004 är utbildningen för deltidbrandmän helt förändrad och ligger i linje med den nya lagstiftningen om skydd mot olyckor. I utbildningen läggs stor vikt vid hur man gör för att förebygga bränder och andra olyckor.

Utbildningen finns vid Räddningsverkets skolor i Revinge utanför Lund, Skövde, Rosersberg utanför Stockholm och Sandö utanför Kramfors. Namnet på utbildningen är *Utbildning för Räddningsinsats för deltidanställda brandmän*.

Anpassad till arbetslivet

Den nya utbildningen omfattar 10 studiepoäng och är mer anpassad till deltidbrandmannens ordinarie arbete än den tidigare utbildningen. Skolbunden undervisning varvas med distansstudier på hemmaplan som kan skötas parallellt med jobbet. Den sammanhängande frånvaron från arbetsplatsen blir aldrig längre än två veckor.

Utbildningen startar med två veckors preparandkurs på den egna räddningstjänsten. Nästa steg är en veckas utbildning på någon av Räddningsverkets skolor. Sedan följer fyra veckor med distansstudier vid sidan av ordinarie arbete hemma. Därefter blir det två veckors studier på skolan, sedan åtta veckors distansstudier och slutligen två veckor på skolan.

Studier på skola och på distans

PREPARAND	DEL A	DEL B	DEL C	DEL D	DEL E
	SRV skola	Distans	SRV skola	Distans	SRV skola
2 SP*	1 SP*	1 SP*	2 SP*	2 SP*	2 SP*

Utbildningens innehåll

En deltidbrandman har en bred kunskap om både förebyggande arbete och arbete vid bränder, trafikolyckor och andra skadeplatser. Utbildningen handlar bland annat om:

- brandskydd och brandförlopp
- brandsläckning
- rökdykning
- olycksförlopp
- livräddning
- akut omhändertagande

- trafikolyckor
- farliga ämnen
- psykosocialt omhändertagande
- miljöpåverkan
- arbetarskydd
- ledning, taktik, rutiner, insatsplan
- att informera om brandskydd
- räddningstjänstens roll
- lagstiftning

Deltidsbrandmän om utbildningen

Bra att utbildningen är uppdelad. Det skulle ha varit svårt att vara borta från arbete och familj fem veckor i sträck som det var tidigare.

**MARIA GUNNARSSON,
JOBBAR I AFFÄR PÅ ÖN
KNIPPLA UTANFÖR GÖTEBORG**

Den bästa utbildningen jag har gått. Jag har blivit brandansvarig på min avdelning tack vare utbildningen.

**ANDREAS HENRIKSSON, TESTFÖRARE
FRÅN VARGÖN UTANFÖR
TROLLHÄTTAN**

Det är en kanonutbildning när det gäller sjukvård. Jag vet vad jag ska göra när det händer något.

**CAROLA GRANBERG,
JOBBAR PÅ BENSINMACK,
BOR I HALLABRO NORR OM RONNEBY**

Det är verkligen en bra utbildning med bra kombination av teori och praktik. I vår kurs var vi alla olika och hade olika bakgrund. Jättekul!

**KRISTER EFVERSTRÖM,
DOKTORAND I ARKEOLOGI, PITEÅ**

Deltidsbrandmannen - vilken resurs!

TEXT STINA LUJAS. OMSLAGSFOTO Ulf Palm. GRAFISK FORM EVA KVARNSTRÖM.

Över hela Sverige gör deltidbrandmännen viktiga insatser när larmet går. De är också nyckelpersoner i samhället när det gäller att förhindra bränder och andra olyckor. Med sin kompetens är de en stor tillgång i företagets obligatoriska brandskyddsarbete.

Utbildningen för deltidbrandman är numera bättre än tidigare anpassad till det ordinarie arbetet.